

De Muntel Van Noremborghstraat 14-20

Kadastraal	: □s-Hertogenbosch, C-3435	Bouwjaar	: 1930
Eigenaar	: Ver. van Eigenaars Van Noremborghstraat 14 t/m 20	Architect	: E. Nijsten
Huidige functie	: beneden- en bovenwoningen	Oorspr. functie	: beneden- en bovenwoningen
Verbouwingen : Archief : Cultuurhistorische Inventarisatie □s-Hertogenbosch, deel 4, De Muntel (1990), p. 41. Afdeling Bouw- en Woningtoezicht (bouwtekeningen 1930).			

Beschrijving

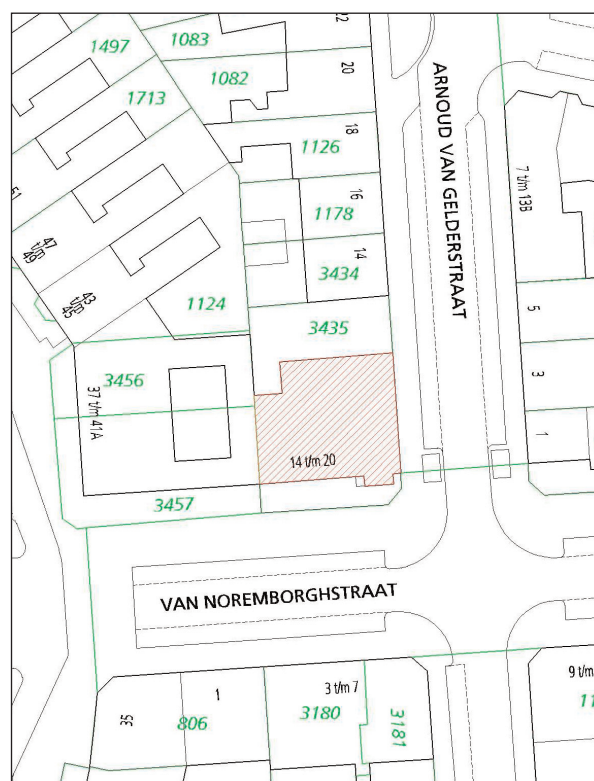
Algemeen:

Bouwblok van 4 woningen op de hoek van de Van Noremborghstraat en de Arnoud van Gelderstraat.

Het bouwblok heeft een bijna vierkante plattegrond, waarbij de noordwestelijke hoek inspringt, en omvat een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping. Het bouwblok heeft aan de voorzijde (Van Noremborghstraat) een hoog zadeldak met ongelijke schilden, waarop een plat dak aansluit. Het zadeldak heeft de nok evenwijdig aan de straat. De hoek met de Arnoud van Gelderstraat is gemarkeerd door een uitgemetselde topgevel. Dit deel is gedekt met een van de voor- tot de achtergevel doorlopend zadeldak dat haaks op het dakschild is geplaatst en de nok evenwijdig heeft aan de Arnoud van Gelderstraat. Een deel van de rechterzijgevel is gedekt met verticaal geplaatste dakpannen. De verschillende daken en dakschilden zijn gedekt met oranje-rode verbeterde Hollandse pannen. Het hoekpand Van Noremborghstraat 14-20 en het pand Arnoud van Gelderstraat 14 vormen samen ØØn ontwerp, vervaardigd door de Amsterdamse architect E. Nijsten en gebouwd in een sobere Amsterdamse School-stijl. Kenmerkend is de expressionistische vormgeving van de bouw-massa waarbij het totaalbeeld van het bouwblok centraal staat, de plasticiteit van het opgaand muurwerk (metselverband, verdiept voegwerk), het decoratieve siermetselwerk, de bijzondere vormgeving van de vensters en de toepassing van glas-in-lood. De gevels hebben een sterk horizontale geleiding door middel van venster-reeksen en dakkapelstroken.

Voorgevel:

Het metselwerk van baksteen is in kabel- of kle-zoorverband met een gele baksteen gemetseld en heeft verdiept voegwerk. Het trasraam is van een donkerder, paarse baksteen vervaardigd en

opgetrokken in Noords verband. Het opgaand muurwerk omvat de begane grond en de eerste verdieping met een afsluitende topgevel ter rechterzijde.

De voorgevel heeft een asymmetrische opbouw met de afsluitende topgevel en een uitgebouwde erker met balkon, corresponderend met de rechter vensteras.

De middenas is op de begane grond geaccentueerd met een gecementeerde halfzuil tussen twee vierkante vensters, voorzien van glas-in-lood. Hierop volgt een ten opzichte van het gevelvlak verdiepte portiek onder een rondboog, die is gesierd met een gemetselde omlijsting waarbij de buitenste laag koppen is geaccentueerd met uitspringende, rode koppen. Ook de wanden van de portiek zijn uitgevoerd in blokpa-troon met rode geglaazuurde klezortjes ter

Voor- en rechterzijgevel

accentuering. De deuren, twee per portiek, zijn alle nog de oorspronkelijke en hebben hardstenen dorpels. De vloer is gestort in granito-beton. Op de linker vensteras bevindt zich zowel op de begane grond als op de eerste verdieping een breed samengesteld, drieledig venster. Het lage onderraam is ten opzichte van het hogere bovenraam verdiept gelegd, waarbij het kalf tussen het boven en het onderraam een vensterbank is geworden. Beide raamdelen zijn opgebouwd uit een breed glaspaneel in het midden en twee smallere, draaiende delen (vernieuwd) in de zijstukken. De vensters zijn geplaatst op een gemetselde rollaag.

Voor het overige bevinden zich op de verdieping vier vensters, waarvan alleen de twee linker nog de oorspronkelijke roedenindeling hebben, bestaand uit twee liggende zes-ruits vensters, waarvan het bovenste is uitgevoerd als valraam. Voor het merendeel van de vensters geldt dat er sprake is van een versobering van de ramen,

Detail ingangspartij nrs. 14 en 16

waarbij veel horizontale roeden of de vullingen met glas-in-lood zijn verdwenen en vervangen door grote glaspanelen.

Het linker geveldeel is aan de bovenzijde afgedekt met een natuurstenen lijst. In het dakschild bevindt zich een strook van dakkapellen. De zes, brede liggende vensters zijn in tweeën gedeeld door een horizontale roede en twee aan twee gescheiden door een gedecoreerde houten half-zuil.

Aan de rechterzijde is de gevel voorzien van een rechthoekige, uitgebouwde erker met gemetselde bloembakken en een balkon op de eerste verdieping. De dubbele openslaande deuren op de verdieping worden geflankeerd door zijramen op een lage borstwering. In de top bevindt zich een draairaam. Vanaf de bovendorpel van dit venster tot de top van de gevel, is het metselwerk uitgevoerd in verticaal geplaatst verband. De gevel eindigt met een rollaag, waarop de hoekpannen zijn gelegd.

Aan de voor- en achterzijde is het complex voorzien van een tuin, afgebakend met in Noords verband gemetselde tuinmuurtjes met nog de originele toegangshekjes. In de rechterzijmuur is te zien hoe het metselwerk van de plint in verband is gemetseld met de lage tuinmuur.

Linkerzijgevel:

De linkerzijgevel is vanaf de eerste verdieping geheel blind. De enige geleding die deze gevel kent is de natuurstenen afdeklijst van de voorgevel die in de zijgevel is voortgezet en het uitgemetselde rookkanaal en het korte dakschild aan de achterzijde zichtbaar.

Rechterzijgevel:

De rechterzijgevel grenst aan de Arnoud van Gelderstraat en is opgebouwd uit twee delen. Het linker deel beslaat min of meer 2/3 deel van de gevel en is opgemetseld met gele Waalstenen in kabel- of klezoorverband. In Noords verband is de plint uitgevoerd, met donkerder stenen. In de linker vensteras bevindt zich, zowel op de begane grond als op de verdieping, een enkel-ruits samengesteld venster, dat in vormgeving identiek is aan de brede, samengestelde vensters in de voorgevel. De samengestelde vensters in de rechter as zijn tweeledig met een breed glaspaneel en een draaiend zijstuk en zijn in vormgeving eveneens identiek aan de voorgevel.

Ook hier geldt dat het kozijn en raamhout van het merendeel van de venster nog oorspronkelijk is, maar dat de raamindeling sterk versoberd is door het verwijderen van de oorspronkelijke, kleine roedenindeling.

Venster rechterzijgevel

Beide vensterassen worden in het midden gescheiden door een vanaf de eerste verdieping uitkragende rookkanaal dat boven de daklijst tot op hoogte van de nok is doorgemetseld.

Het rechterdeel van de gevel is niet gemetseld, maar gedekt met dakpannen: hier is het met oranje- rode gedekte zadeldak loodrecht langs de gevel voortgezet. De onderzijde van dit dak / gevelschild is geaccentueerd met een fors overstekende bakgoot. Het onderliggende muurwerk is teruggelegd; in de nis die zo ontstaat bevinden zich twee kleine vensters.

Het onderste deel van de gevel is voortgezet als tuinmuur, met daarin halverwege een (deels hersteld) poortje.

Achtergevel:

De achtergevel is vanaf de openbare weg slechts ten dele zichtbaar. Dit deel is drie vensterassen breed, met de afsluitende topgevel aan de linkerzijde. Dit laatst genoemde deel van de gevel is opgemetseld met gele Waalstenen in kabel- of klezorverband. Het rechterdeel is gemetseld met donkerder, rode bakstenen in Noords verband. In de gevel bevinden zich diverse gevelopeningen: links openslaande tuindeuren, met (vermoedelijk) nog de oorspronkelijke roedenindeling. Rechts hiervan, gespiegeld ten opzichte van elkaar een deur met een draairaam op een gemetselde borstwering. Op de verdieping bevinden zich drie dubbele (waarschijnlijk vernieuwde) draairamen met een vaste middenstijl. Twee identieke vensters bevinden

zich op de tweede verdieping op de midden- en rechteras. Links, in de topgevel, bevindt zich een enkelruits venster met nog de originele kleine roedenindeling.

Interieur:

Het interieur behoort niet tot de context van dit onderzoek.

Achtergevel

Redengevende omschrijving

Het bouwblok Van Noremborgstraat 14-16-18-20 is beeldbepalend en heeft monumentale waarde vanwege de bijzondere bouwstijl, vanwege de rijke detaillering van de gevel, vanwege de authenticiteit van de zeer markante bouwmassa. Gelegen op de hoek met de Arnoud van Gelderstraat vormt het pand een markante afsluiting van het gevelbeeld van beide straten. Daarnaast heeft het bouwblok ook waarde als particuliere bebouwing (middenstandswoningen), gesitueerd in de in jaren □20 en □30 tot stand gekomen uitbreidingswijk De Muntel.

Datum verkenning:	6 november 2003
Fotografie:	A.G. Oldenmenger
Veldwerk:	A.G. Oldenmenger en A.K. Hemmes
Tekst rapportage:	A.K. Hemmes